

Erakond ISAMAA'd kahtlustatakse KarS § 402¹ lg 2 järgi kvalifitseeritava kuriteos, s.o ajavahemikul 19.11.2020-03.04.2024 suures ulatuses keelatud annetuste vastuvõtmises kogusummas vähemalt 110 234,09 eurot.

ISAMAA Erakond on erakonnaseaduse (edaspidi: EKS) § 1 lg 1 ja 2 järgi kodanike vabatahtlik poliitiline ühendus, millele kohalduvad EKS-is sätestatud nõuded. Seejuures on erakond, samuti erakonda rahastavad isikud kohustatud erakonna rahastamisel järgima EKS 2¹ peatükis sätestatud nõudeid.

Parvel Pruunsild, Tõnis Palts ning MTÜ Isamaalised läbi juhatuse liikmete Juhani Jaegeri, Kaspar Koka ja Mart Maastiku pakkusid ühiselt ja kooskõlastatult ning tegevjuhi Andres Luusi kaasabil veebiportaali www.isamaalised.ee ning sotsiaalmeediaportaalis Facebook loodud grupi Isamaalised kaudu Erakond ISAMAA toetamiseks viimasele tasuta reklaamiteenust ning samuti nende vahendusel saadud teabe analüüsiteenust. Erakond ISAMAA toetuseks osutatud teenuste kulud kattis MTÜ Isamaalised P. Pruunsilla, K. Koka ja M. Maastiku poolt MTÜ-le üleantud rahalistest vahenditest. Muud sissetulekud MTÜ-l puudusid.

Ülalkirjeldatud viisil teenuste tasuta pakkumine erakonnale on EKS § 12³ lg 2 p 2 järgi käsitletav juriidilise isiku annetusena ning sama lõike p 3 järgi teenuste erakonnale kasutada andmisena tingimustel, mis ei ole kättesaadavad teistele isikutele, ehk tegemist on keelatud annetustega. MTÜ Isamaalised poolt erakonna ISAMAA eest viimase teadmisel kulutuste tasumise näol on tegemist keelatud annetusega EKS § 12³ lg 2 p 6 mõttes

Erakond ISAMAA poolt võtsid eelpool viidatud annetused vastu erakonna juhatuse liikmed Juhani Jaeger, Kaspar Kokk, Mart Maastik ja Andres Luus.

MTÜ Isamaalised asutati kooskõlastatult P. Pruunsilla ja T. Paltsiga 19.11.2020 Juhani Jaegeri, Kaspar Koka ja Mart Maastiku poolt. J. Jaeger, K. Kokk ja M. Maastik määrasid MTÜ asutamisel selle juhatuse liikmeteks ning sellesse staatusesse jäid nad kõik kuni 18.10.2024. MTÜ Isamaalised põhikirja ning loomislepingu järgne eesmärk oli isamaalise mõtteviisi edendamine. Tegelikult oli MTÜ Isamaalised eesmärk läbi sotsiaalmeedia portaali Facebook loodud suhtlusgruppide ning veebilehe www.isamaalised.ee reklaamida Erakonda ISAMAA, tutvustada selle erakonna poliitilisi vaateid ja valikuid ning värvata seeläbi erakonnale juurde uusi liikmeid ja valijaid.

Hoolimata sellest, et MTÜ-sse Isamaalised oli palgatud tegevjuht A. Luus ning faktist, et MTÜ-l oli kolmeliikmeline juhatus, koordineeris kooskõlastatult P. Pruunsillaga MTÜ Isamaalised igapäevategevust T. Palts. Tema roll MTÜ-s Isamaalised oli Erakond ISAMAA toetuseks tehtavate tööde ja osutatavate teenuste planeerimine ning korraldamine, reklaami tellimine, suhtlusvõrgustiku Facebook grupi Isamaalised juhtimine läbi selle modereerimise ja liikmetega suhtlemise korraldamise ning grupis levitatava sisu koordineerimise. Samuti oli T. Paltsi ülesanne MTÜ-le esitatud arvete kontrollimine ja nende väljamaksmisele suunamise otsustamine. MTÜ poolt teostasid T. Paltsi kooskõlastuse järgselt makseid juhatuse liige K. Kokk ning tegevjuht A. Luus.

MTÜ Isamaalised poolt Erakond ISAMAA toetuseks sotsiaalmeediareklaami ning selle tellimisega kaasnevate teenuste tellimiseks, samuti MTÜ tegevuseks vajalike kaupade ostmiseks ning arvete tasumiseks, andis rahalised vahendid kokkuleppel T. Paltsi ning MTÜ juhatuse liikmetega P. Pruunsild, M. Maastik ja K. Kokk. P. Pruunsild tegi ajavahemikul 19.01.2021 - 09.06.2022 MTÜ-le Isamaalised kokku 7 pangaülekannet, kogusummas 75 000 eurot. M. Maastik andis MTÜ-le Isamaalised rahalisi vahendeid 2021. a jaanuaris kogusummas 10 000 eurot ning K. Kokk andis MTÜ-le Isamaalised rahalisi vahendeid samal ajal kogusummas 10 000 eurot.

MTÜ kasutas antud rahalisi vahendeid rahastajatelt saadud juhiste alusel ning A. Luusi ja T. Paltsi juhtimisel MTÜ igapäevategevuseks – eelnimetatud internetiportaali ja sotsiaalmeediagrupi haldamiseks, Erakonna ISAMAA toetuseks vajalike reklaamiteenuste tellimiseks, tegevjuhile A.

Luusile palga maksmiseks jt erakonnale kasulike kulutuste tegemiseks. Nii tutvustas MTÜ Isamaalised läbi interneti Erakonna ISAMAA olulisemaid poliitilisi vaateid ja ka erakonna tuntud liikmete poliitilisi vaateid eesmärgiga populariseerida Erakonda ISAMAA. Kokku tegi MTÜ Isamaalised perioodil 04.01.2021 - 03.04.2024 erinevaid kulutusi kogusummas 110 234,09 eurot

Keelatud annetuse tegijad tegutsesid ühise eesmärgi nimel ja kooskõlastatult, kus P. Pruunsilla, M. Maastiku ja K. Koka roll oli loovutada MTÜ-le Isamaalised rahalised vahendid, et Tõnis Palts saaks Erakond ISAMAA tegevuse toetamiseks MTÜ Isamaalised nimel tellida ja läbi MTÜ juhatuse liikmete või tegevjuhi maksta MTÜ vara arvelt erinevate erakonnale Isamaa kasulike tööde, kaupade ning teenuste eest. Parvel Pruunsild, Tõnis Palts ning MTÜ Isamaalised, läbi juhatuse liikmete Juhani Jaegeri, Kaspar Koka ja Mart Maastiku ning tegevjuhi Andres Luusi pakkusid perioodil 19.11.2020-03.04.2024 tasuta teenuseid Erakonnale Isamaa 110 234,09 euro väärtuses. Kõnealune summa ületab KarS § 402¹ lg 2 sätestatud keelatud annetuse rahalise väärtuse alampiiri.

Kogu Parvel Pruunsilla, Tõnis Paltsi, Juhani Jaegeri, Mart Maastiku ja Kaspar Koka eelviidatud tegevus Andres Luusi kaasabil oli suunatud üksnes Erakonna ISAMAA tegevuse toetamiseks. Nimetatud tegevustega loovutasid Parvel Pruunsild, Tõnis Palts, Juhani Jaeger, Mart Maastik ja Kaspar Kokk ühiselt ja kooskõlastatult läbi juriidilise isiku MTÜ Isamaalised Erakonnale Isamaa tasuta erinevaid rahaliselt hinnatavaid hüvesid. Tasuta reklaamiteenuse ja sotsiaalmeediaportaali Facebook vahendusel jagatud teabe analüüsiteenuse pakkumine erakonnale Isamaa on EKS § 12³ lg 2 p 2 järgi käsitletav juriidilise isiku annetuseks. Selliste teenuste osutamist saab ühtlasi eelviidatud EKS sättelõike p 3 järgi käsitleda ka teenuse erakonnale kasutada andmisega tingimustel, mis ei ole kättesaadav teistele isikutele. MTÜ Isamaalised poolt erakonna ISAMAA eest viimase teadmisel kulutuste tasumist saab käsitleda keelatud annetuseks ka EKS § 12³ lg 2 p 6 mõttes.

Erakonnale ISAMAA tehtud keelatud annetuse võttis erakond vastu tervikuna s.o kogusummas 110234,09. MTÜ Isamaalised kaudu erakonnale ISAMAA tehtud keelatud annetuse kui terviku vastuvõtmises osalesid erinevatel ajaperioodidel erinevad erakonna juhatuse liikmed.

Kaspar Kokk (erakonna juhatuse liige alates 07.06.2017) võttis ta Erakond ISAMAA juhatuse liikmena vastu keelatud annetust summas **110 234,09 eurot** perioodil 19.11.2020-03.04.2024. Temaga samaaegselt osalesid erinevatel perioodidel annetuse vastuvõtmises ka teised erakonna juhatuse liikmed.

Andres Luus oli erakonna ISAMAA juhatuse liige perioodil 07.06.2017-08.07.2021. Koos K. Kokaga võttis ta perioodil 19.11.2020-08.07.2021 vastu osa ülalnimetatud keelatud annetusest - **57 113,02 eurot**.

Juhani Jaeger oli erakonna ISAMAA juhatuse liige perioodil 08.07.2021 kuni 26.06.2023. Sama ajavahemiku sees võttis ta koos K. Koka ja M. Maastikuga erakonna juhatuse liikmena vastu osa ülalnimetatud keelatud annetusest - **52 558,79 eurot**.

Mart Maastik (erakonna ISAMAA juhatuse liige alates 08.07.2021) võttis ajavahemikul 08.07.2021 – 26.06.2023 koos J. Jaegeri ja K. Kokaga ning alates 26.06.2023-03.04.2024 koos K. Kokaga erakonna juhatuse liikmena vastu osa ülalnimetatud keelatud annetusest – kokku **53 121,07 eurot**.

Parvel Pruunsilla, Tõnis Paltsi, Juhani Jaegeri, Mart Maastiku, Kaspar Koka ja MTÜ Isamaalised poolt ning Andres Luusi kaasabil tehtud annetuste näol oli tegemist EKS mõttes keelatud annetustega järgmistel põhjustel:

1. EKS §12¹ lg 2 p 3 kohaselt on erakonda lubatud annetuste läbi rahastada vaid EKS sätestatud viisidel. EKS § 12³ lg 1 kohaselt on annetus muu hulgas Eesti Vabariigi kodakondsusega annetaja poolt vabatahtlikult oma vara arvelt erakonna tegevuse toetamiseks erakonnale loovutatav rahaliselt hinnatav hüve, sealhulgas teenus. EKS §12⁵ lg 1 kohaselt võib erakond

pidada ja kasutada enda tegevuse rahastamiseks ainult neid arvelduskontosid, millest ta on teavitanud erakondade rahastamise järelevalve komisjoni. Seega peab EKS kohaselt annetaja annetus jõudma erakonnani annetajalt vahetult, ERJK-le teadaolevate arvelduskontode kaudu, mitte aga teiste isikute, sh erakonna kontrolli all olevate juriidiliste isikute vahendusel.

2. EKS § 12³ lg 2 p 3 kohaselt on keelatud annetuseks teiste isikute, sh juriidiliste isikute poolt erakonnale teenuste loovutamine ja kasutada andmine tingimusel, mis ei ole kättesaadav teisele isikule. EKS § 12³ lg 2 p 2 järgi on keelatud juriidilise isiku annetused ka erakonnale üldiselt. Seega on juriidilistel isikutel keelatud erakondade tegevust rahastada ning pakkuda erakondadele tasuta ka rahalistelt hinnatavaid hüvesid, sh teenuseid. Täpselt tuvastamata ajal, kuid kõige varem 19.11.2020 leppisid P. Pruunsild, T. Palts, J. Jaeger, K. Kokk, M. Maastik ja MTÜ Isamaalised (mille esindajateks olid MTÜ juhatuse liikmed J. Jaeger, K. Kokk ja M. Maastik) omavahel kokku selles, et läbi MTÜ Isamaalised teevad eelnimetatud isikud erakonnale Isamaa keelatud annetuse EKS § 12³ lg 2 p 2, 3 ja 6 mõttes. Nii rahastas P. Pruunsild kooskõlastatult J. Jaegeri, K. Koka, M. Maastiku ja T. Paltsiga MTÜ Isamaalised tegevust. MTÜ Isamaalised igapäevategevust juhtis A. Luus, kes aitas erakonnale Isamaa keelatud annetuse tegemisele tahtlikult ja teadlikult kaasa. Kõnealuse MTÜ igapäevategevus seisnes eranditult erakonna Isamaa poliitiliste huvidega seotud teenuste pakkumises ning erakonna poliitiliste huvidega seotud tegevuses, sh erakonnale MTÜ poolt kogutud ja analüüsitud teabe üleandmises, samuti erakonna Isamaa poliitilise programmi tutvustamises ja reklaamimises läbi sotsiaalmeedia kanalite. Erakonna Isamaa heaks osutas MTÜ Isamaalised eelviidatud teenuseid tasuta, kuivõrd erakonnale Isamaa tegelikkuses rahaliselt hinnatavate teenuste ja tööde eest arveid ei esitatud.
3. EKS § 12³ lg 2 p 6 kohaselt on keelatud annetuseks ka kolmandate isikute poolt erakonna eest erakonna teadmisel viimase kulutuste tasumine või erakonnale soodustuste tegemine, välja arvatud juhtudel, kui selliste kulutuste tasumine või soodustuste tegemine on kättesaadav tavapärase majandustegevuses ka teistele isikutele. MTÜ Isamaalised loovutas Erakonnale ISAMAA kolmandatelt isikutelt tellitud teenuseid erakonna juhtorganite liikmete teadmisel ja heakskiidul ning nende teenuste eest tasus kolmandatele isikutele MTÜ Isamaalised P. Pruunsillalt, M. Maastikult ja K. Kokalt saadud rahaliste vahendite arvel.

Kogu eelnevalt kirjeldatu põhjal on alust kahtlustada, et Erakond ISAMAA võttis vastu ajavahemikul 19.11.2020-03.04.2024 suures ulatuses keelatud annetust EKS § 12³ lg 2 p 2, 3 ja 6 mõistes kogusummas vähemalt 110 234,09 eurot, milline tegevus on kvalifitseeritav KarS § 402¹ lg 2 järgi

